

Język włoski – mocne i słabe strony wykształcenia maturzystów

Poziom podstawowy

Język włoski jest językiem rzadko wybieranym na egzaminie maturalnym. Nie ma w tym nic dziwnego, biorąc pod uwagę małą liczbę szkół, w których jest nauczany, tygodniowy wymiar godzin nie przekraczający trzech oraz fakt, że jego nauka rozpoczyna się dopiero w liceum i tylko sporadycznie jest kontynuacją wcześniejszej nauki w gimnazjum.

Według danych statystycznych tegoroczne zadania w arkuszu na poziomie podstawowym okazały się dla zdających średnio łatwe i łatwe. Najłatwiejsze okazały się zadania części trzeciej przeznaczonej na pisanie krótszej i dłuższej wypowiedzi użytkowej (0,71). Niewiele trudniejsza okazała się część I polegająca na rozumieniu słuchanego tekstu (łatwość 0,69) zaś najtrudniejsza okazała się część II zawierająca zadania polegające na rozumieniu pisanego tekstu (0,65), która zazwyczaj sprawia zdającym najmniej kłopotów.

Wśród zadań sprawdzających rozumienie słuchanego tekstu największą trudność sprawiło zdającym zadanie pierwsze (0,56) wielokrotnego wyboru pomimo tego, że obejmowało zakresy takie jak *kultura, styl życia, zainteresowania i praca* szeroko omawiane w toku nauczania. W tym zadaniu najwięcej trudności przysporzyło zadanie cząstkowe 1.4 (0,47). Zdający zasugerowani słowem *senza* użytym w wypowiedzi aktorki brzmiącym: *Senza contare che se vai a fare la spesa senza trucco, lo fanno tutti* (..) wybierali błędną opcję, tylko dlatego że pojawiało się w nim słowo *senza*: *senza sapere cosa fanno tutti*. Najłatwiejsze okazało się zadanie drugie (0,82) wymagające umiejętności określenia głównej myśli tekstu, prawdopodobnie ze względu na użyte w nim słownictwo z zakresu *praca – popularne zawody*. Tutaj największy kłopot sprawiło zadanie cząstkowe 2.2 (0,63). Zdający słysząc w tekście słowa *turista straniero* uznali z góry, że chodzi o zawód *guida* (przewodnik turystyczny), gdy tymczasem chodziło o zawód *cameriere* (kelner).

Zadania z obszaru rozumienia pisanego tekstu należały do zadań średnio łatwych i łatwych. W tej części najtrudniejsze okazało się zadanie szóste (0,61) pomimo zakresów tematycznych takich jak *sport, turystyka, styl życia i czas wolny*, w których zdający zazwyczaj czują się bardzo dobrze. Należało w nim wykazać się umiejętnością określania głównych myśli poszczególnych części tekstu i wyselekcjonowania informacji oraz rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu i określania kontekstu komunikacyjnego. Prawdopodobnie te dwie ostatnie umiejętności sprawiły zdającym najwięcej trudności, co wpłynęło na łatwość całego zadania. Najwięcej trudności w tym zadaniu sprawiło zadanie cząstkowe 6.1 (0,41), w którym zdający zasugerowali się prawdopodobnie brzmieniem jednego z podpunktów, w których mowa o przyjaciółkach: *insisti con gli amici comuni perché organizzino un incontro* i wybierali błędnie propozycję odpowiedzi – *non rinunci a invitare a cena gli amici ...* nie zważając na brak logiki.

Z danych statystycznych wynika, że najłatwiejsze dla tegorocznych maturzystów były zadania z obszaru pisanie. Analizując poszczególne kryteria można stwierdzić, że zdający skupiali się głównie na przekazaniu wymaganych informacji zwracając mniejszą uwagę na poprawność tego przekazu, aczkolwiek stopień poprawności językowej wynosił 0,70 w zadaniu siódmym i 0,54 w zadaniu ósmym.

W zadaniu siódmym zdający bardzo dobrze poradzi sobie z przekazaniem pierwszych trzech informacji. Najtrudniejszy okazał się dla nich punkt czwarty, w którym mieli poinformować o godzinie powrotu z teatru. Najczęściej spotykanym błędem było użycie niewłaściwego czasownika lub jego brak oraz brak przyimka *alle* lub użycie innego przyimka przed godziną powrotu, co zakłócało komunikację na tyle, że była ona nieczytelna np.: *noi siamo a casa dieci ore, usciamo dalla casa dieci di sera*.

Bardzo dobrze zdający poradzi sobie także z formą listu w zadaniu ósmym i z przekazaniem trzech pierwszych informacji. Najwięcej trudności przysporzyło zdającym przekazanie czwartej informacji, w której należało zapytać o chęć uzyskania dodatkowych informacji na swój temat i wyrazić nadzieję na wspólne spędzenie czasu w konkretnym terminie. Na pytanie: *Czy chciałbyś dowiedzieć się jeszcze czegoś o mnie?* zdający odpowiadali: *come vorai sapere piu' molto a me?, vuoi informarmi a me?* Prośbę, aby wyrazili nadzieję, że za miesiąc miło spędzicie razem czas, najczęściej kwitowali zdaniem – *sono sicuro che tutto sarà bene*.

Reasumując, możemy stwierdzić, że tegoroczni absolwenci w niewielkim stopniu różnią się od zdających egzamin maturalny z języka włoskiego w ubiegłych latach. Do najmocniejszych stron tegorocznych absolwentów należą: umiejętność przekazania wymaganych informacji w krótkiej

formie użytkowej oraz nadanie właściwej formy i konsekwentne realizowanie poleceń w dłuższej formie użytkowej. Najslabszym punktem jest tradycyjnie jakość języka opartego na dość ubogim słownictwie i obfitującym w błędy językowe utrudniające komunikację, aczkolwiek zarówno pod względem poprawności językowej jak i kryterium bogactwa językowego, biorąc pod uwagę trudność całego testu, wypadły znacznie lepiej niż w ubiegłym roku.

Poziom rozszerzony

Większość zadań części I należała do zadań trudnych i średnio łatwych. Tradycyjnie już najtrudniejsze okazały się dwa pierwsze zadania z obszaru stosowania struktur leksykalno-gramatycznych, a wśród nich zadanie pierwsze (0,44), w którym zdający mieli uzupełnić samodzielnie przymkami fragment tekstu narracyjnego. Najwięcej trudności przysporzyło w nim zadanie cząstkowe 1.6 (0,24), w którym zamiast przymka ściągniętego *al* zdający wybierali najczęściej przymek *di* lub *da*.

Łatwe natomiast okazało się dla zdających w tej części egzaminu napisanie dłuższej pracy w określonej formie, czyli zadanie trzecie (0,73). W zadaniu tym najczęściej wybraną formą wypowiedzi była rozprawka, pomimo tego że należało ustosunkować się w niej do kontrowersyjnej wypowiedzi Pablo Picassa dotyczącej wykorzystania komputera i jego wpływu na umysłowy i twórczy rozwój człowieka. Zdający najczęściej pomijali ten drugi, bardzo ważny człon tezy, co sprawiało, że prace uwzględniały jedynie plusy i minusy posiadania komputerów.

Drugą pod względem wybieralności formą był opis, aczkolwiek wybrało go bardzo niewielu zdających. Przyczyną tego była nie sama forma, którą zdający lubią, uważając ją, niesłusznie, za łatwą, ale trudna tematyka dotycząca miasta przyjaznego osobom niepełnosprawnym. Ten temat wymagał przede wszystkim znajomości konkretnego słownictwa, z którym zdający prawdopodobnie mieli sporadyczny kontakt w toku nauczania. Najczęściej były więc to opisy miasta bez elementu wskazującego na przystosowanie dla osób niepełnosprawnych, a ubogie i nieadekwatne słownictwo z poziomu podstawowego z licznymi „tworami” językowymi typu *gli invalidi*, *rehabilitazione*, *poveracci* lub *persone speciali* (zamiast *disabili*) czy *carelli invalidi* miało widoczny wpływ na kryterium bogactwa językowego i poprawności językowej skutkując bardzo dużą ilością błędów zakłócających komunikację.

Najrzadziej wybraną formą była recenzja dotycząca wielopokoleniowego serialu komediowego. Tu przyczyną mogła być zarówno forma wymagająca konkretnych informacji i wieloaspektowej oceny licznych elementów składających się na całość dzieła, jak też zawężony repertuar oglądanych przez młodzież programów i filmów, w których brak seriali oglądanych z zainteresowaniem przez przedstawicieli różnych pokoleń.

Część II arkusza na poziomie rozszerzonym wykazała przewagę zadań średnio łatwych i łatwych. Najłatwiejsze z całej części II okazało się zadanie piąte (0,92) polegające na przyporządkowaniu zdań odpowiednim zapowiedziom programów telewizyjnych, prawdopodobnie dzięki słownictwu z zakresów tematycznych najczęściej omawianych w toku nauczania, takich jak: *zakupy i usługi*, *żywienie czy życie rodzinne i towarzyskie*.

Tradycyjnie najtrudniejsze okazało się dla zdających zadanie dziewiąte (0,53) na rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych, a w nim najwięcej trudności przysporzyło zadanie cząstkowe 9.6 (0,39), w którym zdający mieli trudności z wyborem właściwego spójnika, oraz zadanie cząstkowe 9.5 (0,43), w którym trudność sprawił wybór właściwego zaimka względnego.

Tegoroczni maturzyści poradzili sobie z językiem włoskim na poziomie rozszerzonym bardzo dobrze, biorąc pod uwagę jego poziom trudności. Byli podobnie jak w poprzednich latach dobrze przygotowani do odbioru tekstu słuchanego, nie mieli problemów z rozwiązaniem zadań z obszaru tekstu pisanego i zupełnie dobrze poradzi sobie z tworzeniem wypowiedzi pisemnej. Słabiej, jak zawsze, wypadło stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych, co potwierdziło się ubóstwem językowym i niepoprawnością językową.

Podsumowując osiągnięcia tegorocznych maturzystów zdających egzamin z języka włoskiego na obu poziomach możemy stwierdzić, że nabyte w szkole umiejętności językowe w zakresie słuchania i czytania są na dobrym poziomie. Z poprawnie wybieranych odpowiedzi należy sądzić, że nie opierają się one na wyrwanych z kontekstu pojedynczych słowach, ale na zrozumieniu ogólnego sensu nagrań i tekstów.